

Орхан

Томчук

Мовчазний
дім

Харків
«ФОЛІО»
2015

— Їжа на столі, Пані, — сказав я. — Прошу до столу.

Вона нічого не відповіла. Застигла на місці, спираючись на палицю. Я підійшов, узяв її попідруч, підвів до столу й всадив. Вона щось пробурмотіла. Я спустився на кухню, приніс тацю й поставив перед нею. Вона глянула, але їжі не торкнулася. Сказавши щось незрозуміле, вона витягнула шию. Саме тоді я згадав про серветку, дістав її та пов'язав їй.

— Ну, і що ти приготував сьогодні на вечерю? — запитала вона. — Цікаво, що ти цього разу вигдав?

— Фаршировані баклажани, — відповів я. — Ви ж просили вчора.

— З обіду залишилися?

Я підсунув їй тарілку. Вона взяла виделку й буркотливо поколупала баклажани. Певний час розглядала їх, а потім почала їсти.

— Пані, їжте салат, — сказав я і вийшов.

Поклав і собі баклажан, сів і почав їсти.

Незабаром пролунало:

— Сіль! Реджепе, де сіль?

Я підвівся, пішов до неї, поглянув на стіл — сільничка поряд.

— Ось ваша сіль!

— Тільки що її тут не було, — сказала вона. — Чому ти виходиш, коли я їм?

Я не відповів.

— Вони хіба завтра не приїдуть?

— Приїдуть, Пані, приїдуть! — сказав я. — Не розсипте сіль!

— Облиш! Вони приїдуть?

— Завтра вдень, — сказав я. — Вони ж телефонували...

— Що ще запропонуєш?

Я відніс залишки баклажана, красиво розклав на чистій тарілці квасолю й подав до столу. Вона знову почала бридливо копірсатися в тарілці, і тоді я знову вийшов — я також обідаю. За якийсь час вона покликала на мене, — цього разу потрібен був перець, але я вдав, що не чую. Потім вона гукнула, щоб я приніс фрукти. Я пішов і підсунув їй миску з фруктами. Її кістлява, тонка рука повільно мацала персики, немов утомлений павук, потім нарешті зупинилася.

— Вони всі зіпсовані! Де ти їх знайшов? Невже на землі збирав?

— Вони не зіпсовані, Пані, а стиглі, — відповів я. — Це найкращі персики. Купив у овочевому. Ви ж знаєте — тут не залишилося персикових дерев...

Вона, удавши, що не почула мене, вибрала персик. Я залишив кімнату і вже доїдав квасолю, як раптом почув:

— Розв'яжи! Реджепе, де ти? Розв'яжи мені серветку!

Я підхопився, побіг до неї, але, ставши навшпиньки, щоб розв'язати їй серветку, побачив, що вона з'їла лише половину персиків.

— Може, принести ще й абрикосів, Пані? — спитав я. — А то потім скажете, що зголодніли, і знову розбудите мене вночі.

— Облиш, — сказала вона. — Я, слава богу, ще не у такому стані, щоб їсти цю падалицю. Розв'язуй серветку!

Я зняв з неї серветку, а коли почав витирати їй рота, вона зморщилася і закотила очі, начебто молилася. Потім підвелася.

— Відведи мене нагору!

Вона обіперлася об мене, і ми здолали вісім сходинок, але на дев'ятій усе-таки зупинилися перепочити.

— Ти приготував їм кімнати? — запитала вона, переводячи подих.

— Приготував.

— Ну, добре, ходімо далі, — сказала вона і ще сильніше обіперлася об мене.

Ми знову почали підніматися, і коли дісталися останньої сходинки, вона, проказавши: «Слава богу, дев'ятнадцята!», увійшла до своєї кімнати.

— Запаліть світло! — сказав я. — Я йду в кіно.

— Це ж треба, у кіно він іде! — відгукнулася вона. — Геть дорослий. Дивися, допізна не затримуйся!

— Не затримаюся.

Я спустився на кухню, доїв свою квасолю, вимив посуд, зняв фартух. Краватка при мені, узяв піджак, гаманець, вийшов на вулицю.

З моря дме приємний прохолодний вітер. Він шелестить листям смоківниць. Я зачинив хвіртку і попрямував до пляжу, за огорожею нашого двору, бруківкою, уздовж стін нових бетонних будинків. На балконах, у маленьких тісних садочках сидять люди, увімкнувши свої телевізори, переглядають і слухають новини. На решітках мангалів смажиться м'ясо, чути ароматний дим. Біля мангалів стоять жінки. Ніхто мене не бачить. Родини, життя. Так цікаво... Коли настає зима, звідси всі їдуть, і тоді на порожніх вулицях я чую звук власних кроків. Мені стає незатишно... Холодно, я надягнув піджак, попрямував на сусідню вулицю.

Як дивно відчувати, що всі водночас вечереють і дивляться телепередачі! Я йду провулками. Наприкінці одного з них, що завершувався на маленькій площі, зупинилася автівка, з якої вийшов, тримаючи валізу в руках, стомлений на вигляд батько сімейства і ввійшов у будинок. Він щойно приїхав зі Стамбула. Він так хвилювався, немов спізнювався на звану вечерю з переглядом вечірніх теленовин. Я знову повернувся на набережну і почув там голос Ізмаїла:

— Національна лотерея! До розіграшу — шість днів!

Мене він не бачив. Я промовчав. Він блукав між столиками — його голова то зникала, то знову з'являлася. Потім його покликали до столика. Він підійшов, нахилився і простягнув дівчині в білій сукні зі стрічкою у волоссі лотерейні квитки.